

Vijesti.ba: Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

Razgovarala: Nevena Šarenac

Vijesti.ba: Nakon terorističkog napada na policijsku stanicu u Zvorniku, podignute su mjere bezbjednosti u BiH. Prijeti li destabilizacija sigurnosne i političke situacije u zemlji?

Valentin Inzko: Prije svega, dozvolite mi da izrazim saučešće porodici policajca Dragana Đurića koji je ubijen u ovom gnusnom napadu. Također se nadam da će se ranjeni policajci Željko Gajić i Stevo Milovanović brzo i potpuno oporaviti od povreda.

Uvjeran sam da će svi nadležni organi, odgovorne sigurnosne agencije i pravosudne institucije, u tijesnoj koordinaciji i saradnji, provesti brzu i temeljitu istragu povodom ovog tragičnog događaja.

Sada je važno zadržati pribranost. Želim uputiti apel svim građanima BiH da imaju vjere u svoje institucije i da pokažu potrebnu dozu suzdržanosti u reakcijama radi sprječavanja dizanja tenzija. Ovakvi trenuci nisu vrijeme za podjele ili optuživanje. U ovim trenucima potrebno je da se svi udruže i bore protiv ozbiljnih izazova koji su pred nama, kao što su posljedice ovog bezumnog napada u Zvorniku.

Vijesti.ba: SNSD je na nedavno održanom Petom kongresu usvojio Deklaraciju o slobodnoj i samostalnoj budućnosti RS. Budući da je riječ o stranačkom dokumentu, u kojoj mjeri on predstavlja prijetnju suverenitetu i integritetu BiH, kao međunarodno priznatoj državi? Kakav je generalno Vaš stav o spomenutoj deklaraciji?

Valentin Inzko: Niti ovaj niti bilo koji drugi papir koji usvoji bilo koja politička stranka ne može promijeniti vrlo jednostavnu činjenicu: BiH je međunarodno priznata država čiji su suverenitet i teritorijalni integritet zagarantirani međunarodnim pravom i Dejtonskim mirovnim sporazumom. I tačka.

Ovo sam rekao mnogo puta do sada i reći ću ponovo: prema Dejtonskom mirovnim sporazumu, entiteti nemaju pravo na otcjepljenje od BiH i samo postoje na osnovu Ustava BiH. Ustavna struktura Bosne i Hercegovine jedino se može mijenjati u skladu s postupkom izmjena ustava opisanim u samom Ustavu BiH. Prema tome, osim u slučaju da Ustavni sud odluči drugačije ili Parlamentarna skupština odluči da izmijeni Ustav, sve institucije na svim nivoima vlasti obavezne su poštivati sadašnje aranžmane i odluke institucija BiH.

Vijesti.ba: Kako komentarišete izjavu premijerke Republike Srpske Željke Cvijanović da je Republika Srpska realnost, te da niko ne troši vrijeme i energiju na bitku protiv RS.

Valentin Inzko: Znam za ovu izjavu, ali bih kratko dodao da je također i Bosna i Hercegovina realnost, te da niko ne troši vrijeme i energiju na bitku protiv BiH. Uz dobru volju, Bosna i Hercegovina je dovoljno širok okvir za sve koji žive unutar nje.

Vijesti.ba: Osim gore spomenute, veliku prašinu u javnosti podigla je i Deklaracija povodom zahtjeva za ocjenu ustavnosti zakona o praznicima RS pred Ustavnim sudom BiH, kojom je najavljeno da RS neće poštovati odluke Ustavnog suda BiH. Sa stanovišta OHR-a, je li ovo prihvatljiv dokument? Ugrožava li se, na neki način, ovom deklaracijom Dejtonski sporazum, budući da je Ustavni sud BiH izvorna dejtonska kategorija?

Valentin Inzko: Deklaracija je protivna Ustavu BiH u kojem jasno stoji da su odluke Ustavnog suda BiH „konačne i obavezujuće“. Njome se pokreću ozbiljna pitanja u vezi sa spremnošću vlasti RS da poštuje osnovne principe vladavine prava, što je u samom središtu Ustava BiH i Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Ustavni sud je jedina institucija Bosne i Hercegovine koja ima mogućnost da rješava sporove između institucija i različitih nivoa vlasti i u velikoj je mjeri doprinijela provedbi Dejtonskog mirovnog sporazuma i unapređenju vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Ova deklaracija se također može tumačiti i kao pokušaj Narodne skupštine RS da vrši politički pritisak na Sud u njegovom odlučivanju u konkretnom slučaju.

Međunarodna zajednica, prema tome, neprekidno podsjeća vlasti na svim nivoima na njihovu ustavnu obavezu da provode sve odluke Ustavnog suda.

Vijesti.ba: Krajem prošle godine poručili ste da je u svim ovim oblastima moguće postići napredak ako se izabrani lideri fokusiraju na praktično upravljanje. Vjerujete li da će novoformirana vlast uspjeti da provede konstruktivne i realne politike u interesu svih građana? Kazali ste da će, ako budu tako radili, imati voljne partnere u međunarodnoj zajednici.

Valentin Inzko: Hoće apsolutno. Naša je iskrena namjera da ova zemlja krene naprijed i naša vrata su širom otvorena svima i svemu što može povesti BiH bliže njenom dugoročnom cilju – članstvu u EU. Međutim, da bi se cjelokupna situacija unaprijedila, mora doći do značajne promjene načina na koji se vodi politika u ovoj zemlji. Sva energija se mora usredsrediti na konkretne mjere koje će unaprijediti život običnih građana.

Moja poruka novim vlastima je veoma jednostavna i veoma jasna: uredite ekonomiju i učvrstite vladavinu prava. Ovo su prevashodni prioriteti. Obećanja su data; sada je vrijeme da se pretvore u stvarnost; vrijeme je da se ojača politička stabilnost, da se stvaraju nova radna mjesta i da se akcenat stavi na ekonomski razvoj.